

Maatregelverordening 2012 A

(geldig vanaf 01-01-2012)

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	Gemeente Dalfsen
Officiële naam van de regeling	Maatregelverordening 2012 A
Citeertitel	Maatregelverordening 2012 A
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	
Vastgesteld door	Gemeenteraad
Onderwerp	Maatschappelijke zorg en welzijn

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Geen

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

Gemeentewet, artikel 147, eerste lid.

Wet Werk en Bijstand, artikel 8, lid 1, onderdelen b en h, artikel 9a lid 12 en artikel 18, lid 1, 2 en 3,

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers, artikelen 20 en 35

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, artikelen 20 en 35.

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerkingtreding	Terugwerkende kracht t/m	Betreft	Datum ondertekening Bron bekendmaking	Kenmerk voorstel
01-11-2012	01-01-2012	Nieuwe regeling	28-11-2012 KernPUNTEN, dd-mm-jjjj	dd-mm-jjjj nummer getal

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN	3
Artikel 1. Begripsomschrijving	3
Artikel 2. Verlaging/afstemming.....	3
Artikel 3. Berekeningsgrondslag.....	3
Artikel 4. Het besluit voor een maatregel	4
Artikel 5. Horen van belanghebbende	4
Artikel 6. Afzien van het opleggen van een maatregel.....	4
Artikel 7. Ingangsdatum.....	4
Artikel 8 samenloop van gedragingen	4
HOOFDSTUK 2. HET NIET NAKOMEN VAN DE VERPLICHTINGEN	5
Artikel 9. Indeling in categorieën	5
HOOFDSTUK 3. NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT	5
Artikel 10. Te laat verstrekken van gegevens	5
Artikel 11. Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met benadeling gemeente.....	5
HOOFDSTUK 4. OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN MAATREGEL	6
Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen.....	6
HOOFDSTUK 5. SLOTBEPALINGEN	6
Artikel 13 hardheidscausule	6
Artikel 14. Slotbepaling.....	6
ALGEMENE TOELICHTING	7
De term “maatregel”	7
Verlagen is maatwerk	7
Verlaging of intrekking inkomensvoorziening?	8
ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	8
Artikel 1. Begripsomschrijving	8
Artikel 2. Verlaging/Afstemming	9
Artikel 3. De berekeningsgrondslag	10
Artikel 4. Het besluit tot opleggen van een maatregel.....	10
Artikel 5. Horen van belanghebbende	10
Artikel 6. Afzien van het opleggen van een maatregel.....	10
Artikel 7. Ingangsdatum.....	11
Artikel 8 Samenloop van gedragingen	11
HOOFDSTUK 2 HET NIET NAKOMEN VAN DE VERPLICHTINGEN	11
Artikel 9. Indeling in categorieën	11
HOOFDSTUK 3. NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT	12
Artikel 10. Te laat verstrekken van gegevens	12
Artikel 11. Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met benadeling gemeente.....	13
HOOFDSTUK 4. OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN MAATREGEL	13
Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen.....	13
Artikel 13. hardheidsclausule.....	14

De raad van de gemeente Dalfsen;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 september 2012, nummer 95;

overwegende dat het noodzakelijk is de Maatregelenverordening 2012 aan te passen door de wetswijziging per 1 januari 2012

gelet op artikel 147, eerste lid Gemeentewet en op artikel 8, lid 1, onderdelen b en h, artikel 9a lid 12 en artikel 18, lid 1, 2 en 3 van de Wet werk en bijstand, de artikelen 20 en 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 20 en 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

b e s l u i t:

vast te stellen “**de maatregelverordening 2012 A**”

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijving

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. het college : het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen;
  - b. de raad : de gemeenteraad van Dalfsen;
  - c. de wet : de wet Werk en bijstand (WWB);
  - d. uitkering : algemene bijstand op grond van de WWB, alsmede een uitkering op grond van de IOAW en IOAZ;
  - e. bijzondere bijstand : de bijstand als bedoeld in artikel 5 sub d van de WWB;
  - f. bijstandsnorm : de bijstand als bedoeld in artikel 5 sub c van de WWB of, voor zover sprake is van een IOAW of IOAZ uitkering de grondslag van de uitkering als bedoeld in artikel 5 IOAW respectievelijk artikel 5 IOAZ;
  - g. maatregel : de verlaging of afstemming van een inkomensvoorziening of de bijstand;
  - h. benadelingsbedrag :
    1. De uitkering die teveel of ten onrechte is verstrekt als gevolg van het schenden van de inlichtingenplicht; of
    2. De uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan.

Artikel 2. Verlaging/afstemming

1. Indien belanghebbende naar het oordeel van het college tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit de wet of artikel 30c, tweede en derde lid van de wet SUWI voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens het college, zijn ambtenaren of derden die namens het college betrokken zijn bij de uitvoering van de wet, zeer ernstig misdragen, wordt overeenkomstig deze verordening een maatregel opgelegd.
2. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden en kan daarom afwijken van de in deze verordening genoemde categorieën.
3. Indien belanghebbende zich al eerder schuldig heeft gemaakt aan maatregelwaardige gedragingen worden bij de bepalingen van de zwaarte van de maatregel hiermee rekening gehouden.

Artikel 3. Berekeningsgrondslag

1. De maatregel wordt toegepast op de van toepassing zijnde bijstandsnorm of uitkeringsgrondslag IOAW of IOAZ.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel ook worden toegepast op de bijzondere bijstand of de langdurigheidstoeslag wanneer:

- a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de WWB of;
- b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende, in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand of de langdurigheidstoeslag, daartoe aanleiding geeft.
- c. als de maatregel wordt toegepast op de bijzondere bijstand en of Langdurigheidstoeslag, wordt de hoogte en de duur van de maatregel gerelateerd aan die bijzondere bijstand of langdurigheidstoeslag.

Artikel 4. Het besluit voor een maatregel

In het besluit tot opleggen van een maatregel worden in ieder geval vermeld: de reden van de maatregel, de duur van de maatregel, het percentage en bedrag waarmee de uitkering wordt verlaagd en, indien van toepassing, de reden om af te wijken van een standaardmaatregel, zoals beschreven in hoofdstuk 2, 3 en 4 van deze verordening.

Artikel 5. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd, wordt belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen kan achterwege worden gelaten indien:
  - b. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
  - c. belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
  - d. de belanghebbende niet heeft voldaan aan een verzoek van het college of van een derde aan wie het college met toepassing van artikel 7 van de wet werkzaamheden in het kader van de wet heeft uitbesteed, om binnen een gestelde termijn inlichtingen te verstrekken als bedoeld in artikel 17 van de wet; of
  - e. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 6. Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Onverminderd artikel 18 van de WWB, ziet het college af van het opleggen van een maatregel indien:
  - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt
  - b. de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden, tenzij de gedraging een schending van de inlichtingenplicht inhoudt en als gevolg van die gedraging ten onrechte inkomensvoorziening of bijstand is verleend. Een maatregel wegens schending van de inlichtingenplicht wordt niet opgelegd na verloop van vijf jaren nadat de betreffende gedraging heeft plaatsgevonden;
  - c. het college dringende redenen aanwezig acht.
2. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt belanghebbende daarvan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 7. Ingangsdatum

1. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan belanghebbende is bekendgemaakt.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel met terugwerkende kracht worden opgelegd, voor zover de ingangsdatum daardoor niet voor de datum van de gesanctioneerde gedraging komt te liggen en voor zover de uitkering nog niet is uitbetaald.

Artikel 8 samenloop van gedragingen

Indien belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen die in hun onderling verband bezien het niet nakomen van een specifieke verplichting als genoemd in artikel 2, eerste lid van deze verordening inhouden, wordt voor het bepalen van de hoogte en de duur van de maatregel uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld.

HOOFDSTUK 2. HET NIET NAKOMEN VAN DE VERPLICHTINGEN

Artikel 9. Indeling in categorieën

1. Gedragingen waarbij de verplichting wordt geschonden als bedoeld in artikel 9 WWB, 9a WWB, artikel 55 WWB respectievelijk artikel 37 IOAW, artikel 38 IOAW, artikel 37 IOAZ en artikel 38 IOAZ WWB, niet of niet voldoende worden nagekomen worden onderscheiden in de volgende twee categorieën met bijbehorende maatregel:

Waarschuwing

Het opleggen van een maatregel van de eerste categorie, kan vooraf worden gegaan door een schriftelijke waarschuwing.

Eerste categorie

Bij de volgende gedragingen/verplichtingen wordt de maatregel vastgesteld op 20% van de bijstandsnorm dan wel IOAW/IOAZ uitkering gedurende een maand:

- a. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
- b. het in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheid tot arbeidsinschakeling;
- c. het niet meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak zoals bedoeld in artikel 44a van de wet, indien van toepassing;
- d. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel b WWB en artikel 10 lid 1 WWB respectievelijk artikel 36 lid 1 IOAW en artikel 37 lid 1 onderdeel e IOAW en artikel 36 lid 1 IOAZ en artikel 37 lid 1 onderdeel IOAZ, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening;
- e. het onvoldoende nakomen van de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 WWB of artikel 55 WWB, voor zover het gaat om een persoon jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na de melding zoals bedoeld in artikel 43 lid 4 en 5 WWB;
- f. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen, zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel c WWB, artikel 37 lid 1 onderdeel f IOAW of artikel 37 lid 1 onderdeel f IOAZ.

Tweede categorie

Bij de volgende gedragingen/verplichtingen wordt de bijstand verlaagd met 100% gedurende een maand:

- a. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;
  - b. het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.
2. De duur van de maatregel, als omschreven in dit artikel wordt verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie. Wanneer dit het geval is, gaat er geen waarschuwing vooraf aan het opleggen.

HOOFDSTUK 3. NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT

Artikel 10. Te laat verstrekken van gegevens

1. Als de belanghebbende de inlichtingenplicht zoals bedoeld artikel 17 van de WWB, respectievelijk artikel 13 IOAW of artikel 13 IOAZ niet is nagekomen, door informatie die van belang is voor de verlening van de uitkering of voortzetting daarvan wordt hij in de gelegenheid gesteld om binnen een door het college vastgestelde hersteltermijn de gevraagde gegevens alsnog te leveren. Het gaat hierbij om gegevens die van belang zijn voor zijn het verstrekken van een inkomensvoorziening, dan wel het verstrekken van de bijstand of de voortzetting daarvan.
2. Zolang binnen de hersteltermijn de gevraagde informatie niet is geleverd, kan de betaling worden opgeschort.
3. Wanneer binnen de hersteltermijn de gevraagde gegevens worden aangeleverd, wordt de betaling voortgezet. Wanneer binnen de hersteltermijn de gevraagde gegevens niet worden aangeleverd, kan de inkomensvoorziening of bijstand worden stopgezet, omdat het recht niet kan worden vastgesteld.

Artikel 11. Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met benadeling gemeente

1. Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht, zoals bedoeld in artikel 17 van de WWB respectievelijk artikel 78s lid 3 en 4 WWB, artikel 13 van de IOAW of artikel 13 van de IOAZ heeft geleid tot het ten onrechte toekennen of uitvoeren van of tot een te hoog bedrag

verlenen van de uitkering bedraagt de maatregel, 15% van het benadelingsbedrag met een minimum van € 150,-.

2. Van een maatregel wordt afgezien zodra er aangifte is gedaan bij het Openbaar Ministerie (OM).

HOOFDSTUK 4. OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN MAATREGEL

Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen

1. Indien een belanghebbende zich tegenover het college of zijn ambtenaren zeer ernstig misdraagt onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de WWB, IOAW of IOAZ of artikel 18 lid 2 van de WWB, wordt onverminderd artikel 2 lid 2 een maatregel opgelegd van 20% van bijstandsnorm, gedurende een maand.
2. Van het opleggen van de maatregel bedoeld in het eerste lid kan, indien sprake is van verbaal geweld, worden afgezien en worden volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het verbale geweld vaker plaatsvindt en er al eerder een schriftelijke waarschuwing in dit verband is gegeven.
3. In afwijking van het eerste lid kan een maatregel worden opgelegd van 100 procent van de bijstandsnorm, indien binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit als bedoeld in het eerste lid, sprake is van eenzelfde gedraging.

HOOFDSTUK 5. SLOTBEPALINGEN

Artikel 13 hardheidscausule

Het college kan ten gunste van de belanghebbende in bijzondere situaties afwijken van het bepaalde in deze verordening, indien toepassing hiervan kennelijk onredelijk zou zijn.

Artikel 14. Slotbepaling

1. Deze regeling wordt aangehaald als de Maatregelverordening 2012 A
2. Tot uiterlijk 1 januari 2013 is deze verordening niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 78W lid 1 WWB
3. De Maatregelenverordening 2012, vastgesteld in de openbare vergadering d.d. 20 februari 2012, wordt bij inwerkingtreding van deze verordening ingetrokken met dien verstande dat deze tot uiterlijk 1 januari 2013 van toepassing blijft op personen als bedoeld in artikel 78w lid 1.
4. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 november 2012 en werkt terug tot en met 1 januari 2012.
5. Deze verordening is onverkort van toepassing op gedragingen die plaatsvonden voor 1 januari 2012 en die vanaf 1 januari 2012 tot een maatregel leiden.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn vergadering van 15 oktober 2012.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. H.C.P. Noten

de griffier,
N.A. IJnema

ALGEMENE TOELICHTING

Per 1 januari 2004 is de Wet werk en bijstand (WWB) in werking getreden.

De WWB draagt de het college op om de bijstand te verlagen indien de uitkeringsgerechtigde onvoldoende besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan, dan wel onvoldoende de verplichtingen nakomt die voortvloeien uit de WWB en de wet Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI). Het gaat hier niet om een betrekkelijk vrijblijvende bevoegdheid, maar om een verplichting voor de gemeente.

De WWB draagt de gemeenteraad verder op om in een verordening vast te stellen op welke wijze de uitkering in voorkomende gevallen wordt verlaagd. De basis voor de verordening is neergelegd in de artikel 8, eerste lid onder b en artikel 18 WWB. Met de Maatregelenverordening WWB wordt aan de wettelijke opdracht voldaan.

De Wet werken en bijstand kent slechts een soort actie: het verlagen van een uitkering.

De wetwijziging van 1 januari 2012 (de “ wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden) maakt dat enkele nieuwe verplichtingen onder het maatregelenbeleid moet worden gebracht. Verder maakt de hoogte van de aangiftegrens dat hogere fraudebedragen met een maatregel afgedaan moeten worden. De verordening is daar op aangepast.

Sinds 1 juli 2010 heeft het college de mogelijkheid een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) te verlagen of te weigeren indien een belanghebbende de aan het recht op een uitkering verbonden verplichting niet of onvoldoende nakomt (artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ). De gemeente moet het gemeentelijk beleid vastleggen in een verordening (artikel 35 lid 1 onderdeel b IOAW en artikel 35 lid 1 onderdeel b IOAZ).

Op grond van artikel 1:2 lid 1 Algemene wet bestuursrecht wordt als belanghebbende aangemerkte degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

In deze Maatregelverordening is vastgelegd hoe de gemeente Dalfsen omgaat met de bevoegdheden binnen de wetgeving.

De term “maatregel”

Het verlagen van de inkomensvoorziening op grond van het feit dat de belanghebbende zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate is nagekomen, wordt in de terminologie van de WWB aangeduid als “het afstemmen van de uitkering op de mate waarin de belanghebbende de opgelegde verplichtingen nakomt”. Met de begrip “afstemmen” wordt het uitgangspunt van de WWB benadrukt, dat rechten en plichten twee kanten van dezelfde medaille vormen.

In deze verordening is er voor gekozen om het verlagen van de uitkering vanwege het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen aan te duiden als het opleggen van een maatregel. Met deze terminologie wordt niet alleen aangesloten bij het spraakgebruik dat sinds de Wet Boeten en Maatregelen (per 1 juli 1997 voor de Algemene bijstandswet van toepassing geworden) gangbaar is, maar wordt ook het sanctionerende karakter van de maatregel benadrukt. Het opleggen van een maatregel is géén punitieve sanctie, waarbij het leedtoevoegend karakter voorop staat, maar een reparatoire sanctie, gericht op het (weer) in overeenstemming brengen van de hoogte van de bijstand met de mate waarin de bijstandsgerechtigde de aan de uitkering verbonden verplichtingen nakomt.

Om te onderstrepen dat de verordening de juridische grondslag vormt voor het college om maatregelen op te leggen wanneer een uitkeringsgerechtigde niet aan een verplichting voldoet, is gekozen voor de naam “maatregelenverordening”.

Verlagen is maatwerk

Hoewel de gemeenteraad de regels stelt over het verlagen van de inkomensvoorziening, is het verlagen van de inkomensvoorziening een vorm van maatwerk, waarmee het college is belast (zie ook Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p. 27. In elk individueel geval moet worden beoordeeld welke maatregel wordt opgelegd, waarbij rekening wordt gehouden met de ernst van de gedraging, de mate waarin de uitkeringsgerechtigde het gedrag kan worden verweten en de omstandigheden waarin

hij verkeert. Het uitgangspunt wordt gevormd door de regels die ter zake door de gemeenteraad zijn gesteld. In de Maatregelverordening zijn de gedragingen die een schending van de verplichtingen opleveren genormeerd. Die normering is echter niet absoluut. Zowel in de ernst van de gedraging als de mate van verwijtbaarheid of de omstandigheden kan aanleiding worden gevonden om van de standaardmaatregel af te wijken. Als het college afwijkt van de standaardmaatregel, zal dat moeten worden gemotiveerd, met name als een zwaardere maatregel wordt opgelegd.

Ontbreekt elke vorm van verwijtbaarheid, dan kan het college van verlaging af te zie (artikel 18, tweede lid WWB)

Hierbij kan worden gedacht aan situaties waarbij de uitkeringsgerechtigde door overmacht niet in staat is geweest één of meer afspraken volledig na te komen.

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18 lid 1 WWB van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive. Vanwege het karakter van de inkomensvoorziening als minimuminkomen is tevens bepaald dat binnen drie maanden heroverweging van de verlaging plaatsvindt. Dat volgt uit artikel 18 lid 3 WWB. Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Daarmee wordt gewaarborgd dat de verlaging ook afgestemd blijft op de omstandigheden van betrokkene en deze niet onaanvaardbaar lang over een te laag inkomen blijft beschikken. Een verlaging wordt gegeven om een gedragsverandering te weeg te brengen. Daarom is er vaak ook in de periode van verlagingen contact om te kijken of de gedragsverandering plaatsvindt.

Verlaging of intrekking inkomensvoorziening?

Aan het plan van aanpak en de inkomensvoorziening zijn verplichtingen verbonden. Tegenover het recht op een plan van aanpak (art 44a WWB) en evt. inkomensvoorziening staat de verplichting van belanghebbende om mee te werken aan de totstandkoming daarvan, bijvoorbeeld door mee te werken aan een onderzoek naar de arbeidsmogelijkheden. Ook dient belanghebbende naar beste vermogen mee te werken aan het plan van aanpak zodra dat vastgesteld is. Daarnaast geldt een inlichtingen-, medewerkings- en identificatieplicht.

Komt belanghebbende een aan het plan van aanpak verbonden verplichting verwijtbaar niet na, dan staan de gemeente instrumenten verlaging of intrekking ter beschikking.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsomschrijving

In deze verordening hebben de begrippen die niet nader in artikel 1 zijn omschreven dezelfde betekenis als in de WWB, de IOAW, IOAZ en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit voorkomt dat in geval van wijzigingen van betreffende definities in de betreffende wetten ook de verordeningen moeten worden gewijzigd.

Onder de 'bijstandsnorm' (lid 2 onderdeel f) wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag. Voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt onder bijstandsnorm verstaan de toepasselijke grondslag zoals bedoeld in artikel 5 IOAW en artikel 5 IOAZ.

Er is een omschrijving van het begrip 'benadelingsbedrag' gegeven, omdat dit begrip uitgangspunt is bij het bepalen van de hoogte van de maatregel die verbonden is aan schending van de inlichtingenplicht (zie artikel 11). Aangesloten is bij de omschrijving van dit begrip in het Boetebesluit socialezekerheidswetten. In artikel 1, onderdeel s van dit Besluit is het begrip 'benadelingsbedrag' gedefinieerd voor het opleggen van boetes op grond van een vijftiental socialezekerheidswetten, waaronder de IOAW en IOAZ, in verband met schending van de inlichtingenplicht. Gegeven de toelichting op dit artikel wordt onder *bruto* benadelingsbedrag tevens verstaan de (inmiddels) afgedragen loonbelasting, premies volksverzekeringen en de vergoeding bedoeld in de Zorgverzekeringswet. Voor zover er ten tijde van het maatregelbesluit nog geen sprake is geweest van afdracht aan belastingen etc. , bijvoorbeeld omdat de teveel verstrekte inkomensvoorziening reeds is terugbetaald of in hetzelfde kalenderjaar als waarin de inkomensvoorziening ten onrechte is verstrekt, blijft het benadelingsbedrag uiteraard beperkt tot een netto bedrag.

Artikel 2. Verlaging/Afstemming

- Lid 1

De WWB verbindt aan het recht op een bijstandsuitkering verschillende verplichtingen.

1. Het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 18, tweede lid WWB).
2. De plicht tot arbeidsinschakeling (artikel 9 WWB). Deze plicht is onderverdeeld naar vier soorten verplichtingen:
  - a. de plicht om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze te aanvaarden;
  - b. de plicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op ondersteuning bij arbeidsinschakeling;
  - c. de plicht om mee te werken aan het opstellen uitvoerern en evalueren van een plan (voor personen jonger dan 27 jaar);
  - d. de plicht om opgedragen maatschappelijk nuttige activiteiten te verrichten (tegenprestatie).
3. De informatieplicht (artikel 17, eerste lid WWB, art 13 eerste lid IOAW en artikel 13 eerste lid IOAZ). Op een uitkeringsgerechtigde rust de verplichting aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op bijstand.
4. De medewerkingsplicht (artikel 17, tweede lid WWB art 13 tweede lid IOAW en artikel 13 tweede lid IOAZ). Dit is de plicht van uitkeringsgerechtigden om desgevraagd het college de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet. De medewerkingsplicht kan uit allerlei concrete verplichtingen bestaan, zoals:
  - a. het toestaan van huisbezoek;
  - b. het tonen van een geldig identiteitsbewijs
  - c. artikel 18, tweede lid WWB, noemt een gedraging die in ieder geval een schending van de medewerkingsplicht inhoudt: "het zich jegens het college zeer ernstig misdragen".
5. De plicht om te voldoen aan concrete, nader opgelegde aanvullende verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling, tot vermindering of beëindiging van bijstand of die verband houden met aard en doel van een vorm van bijstand (artikel 55 en 57 WWB).
6. De plicht om, indien dit van toepassing is, te voldoen aan de voorwaarde om kinderalimentatie te verzoeken (artikel 56 WWB; de inwerkingtreding van dit artikel is tot op heden uitgesteld).

De wet SUWI legt ook verplichtingen op aan uitkeringsgerechtigden. Het betreft de verplichting om alle gevraagde gegevens en bewijsstukken aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) te verstrekken die nodig zijn voor de beslissing door het college en de verplichting om op verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee te delen aan het UWV, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand, het geldend maken van het recht bijstand of de hoogte of de duur van de bijstand (artikel 30c Suwi). Opgemerkt zij nogmaals (zie de Algemene Toelichting) dat het op grond van artikel 18, tweede lid WWB om een verplichting tot verlaging gaat, en niet enkel om een bevoegdheid.

- Lid 2

In de maatregelenverordening zijn voor allerlei gedragingen die een schending van een verplichting betekenen, standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van een vaste (percentuele) verlaging van de bijstandsnorm. In dit artikellid is de hoofdregel neergelegd: het college dient een op te leggen maatregel af te stemmen op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich mee dat het college bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan, of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde een afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwarende als een matigende betekenen.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de bijstand wordt verlaagd. Het standaardpercentage gaat uit van (vrijwel) volledige verwijtbaarheid. Een mindere mate van verwijtbaarheid moet dan leiden tot een lagere maatregel. Een werkbaar uitgangspunt is dan een gehalveerde maatregel bij gedeeltelijke verwijtbaarheid.

Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals bijvoorbeeld hoge woonlasten of andere vaste lasten, of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden, zoals in geval van gezinnen met kinderen;
- bij een opeenstapeling van maatregelen: de zwaarte van het geheel van maatregelen is niet evenredig aan de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 3. De berekeningsgrondslag

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd over de toepasselijke bijstandsnorm, inclusief gemeentelijke toeslag en inclusief vakantiegeld. Onder de bijstandsnorm wordt op grond van artikel 5 onder c WWB verstaan: de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslagen (of verlagingen) en inclusief vakantietoeslag. Het gaat dus niet om de concrete maandelijkse uitbetaling; die kan op grond van bijvoorbeeld inkomstenkorting lager zijn. Voor de hoogte van de maatregel is dan toch de hoogte van de norm maatgevend. De maatregel kan echter niet hoger zijn dan de verstrekte of te verstrekken bijstand. De maatregel is immers een afstemming van de bijstand op het vertoonde gedrag (een reparatoire sanctie); als de maatregel hoger zou zijn dan de bijstand, wordt de grens naar de punitieve sanctie overschreden. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 IOAW/IOAZ

Een maatregel op bijzondere bijstand of Langdurigheidstoelage *kan* worden toegepast, als de gedraging van de belanghebbende betrekking heeft op die bijzondere bijstand of Langdurigheidstoelage. In veel gevallen kan er ook dan op de algemene bijstand worden gesanctioneerd, maar soms zal dit niet wenselijk of niet mogelijk zijn, bijvoorbeeld als de belanghebbende alleen bijzondere bijstand ontvangt.

Artikel 4. Het besluit tot opleggen van een maatregel

Het verlagen van de inkomensvoorziening omdat een maatregel wordt opgelegd, vindt plaats door middel van een besluit. In dit artikel wordt aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en dan met name het motiveringsbeginsel. Het motiveringsbeginsel houdt onder andere in dat een besluit aan betrokkene kenbaar is gemaakt en deugdelijk is gemotiveerd (afdeling 3.7 Awb).

Artikel 5. Horen van belanghebbende

Op grond van afdeling 4.1.2. van de Awb is in een aantal gevallen het horen van de belanghebbende verplicht bij de voorbereiding van beschikkingen. In dit artikel wordt het horen van de belanghebbende voordat een maatregel wordt opgelegd in beginsel voorgeschreven. Het tweede lid bevat een aantal uitzonderingen op deze hoorplicht. De onderdelen a en b. staan ook genoemd in artikel 4:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 6. Afzien van het opleggen van een maatregel

Eerste lid

Bij volledig ontbreken van verwijtbaarheid is een maatregel uiteraard niet aan de orde. Het afzien van het opleggen van een maatregel "indien elke vorm van verwijtbaarheid" ontbreekt, is expliciet benoemd in artikel 18, tweede lid WWB, art 20 lid 3 IOAW, artikel 20 lid 3 IOAZ en wordt hier volledigheidshalve bevestigd.

Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 14 van deze verordening). Is vanwege de afstemming van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt onder a. geregeld dat het college geen maatregelen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Voor gedragingen die een schending van de informatieplicht inhouden en als gevolg waarvan ten onrechte inkomensvoorziening is verleend of een te hoog bedrag aan inkomensvoorziening is verleend, geldt in de verordening een verjaringstermijn van vijf jaar. Een termijn van vijf jaar ligt voor

de hand gelet op de ernst van de gedraging (fraude) en gelet op het feit dat de gemeente vaak tijd nodig zal hebben om de omvang van de fraude (het benadelingsbedrag) vast te stellen. Ten slotte kan in individuele omstandigheden wegens dringende redenen worden afgezien van het opleggen van een maatregel. Van dringende redenen is sprake als de gevolgen van het opleggen van een maatregel onaanvaardbaar zijn. Dat vergt een beoordeling van de concrete situatie en kan dus niet op de voorhand worden vastgelegd.

Derde lid Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met duidelijkheid naar belanghebbende en eventuele recidive.

Artikel 7. Ingangsdatum

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering of het afstemmen van de bijstandsnorm. Dit kan in beginsel op twee manieren:

1. met terugwerkende kracht, door middel van een herziening van de uitkering.
2. door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende maand(en).

Het verlagen in de nabije toekomst, is de gemakkelijkste methode. In dat geval hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van de hieruit voortvloeiende teveelbetaalde bedrag. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

- In geval van beëindiging van de uitkering moet de uitkering wel worden herzien en teruggevorderd. Uit de jurisprudentie van de Raad blijkt dat de uiterste begrenzing ligt op het moment waarop de gedraging plaatsgevonden heeft.

Artikel 8 Samenloop van gedragingen

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een bijstandscient die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden en die in hun verband bezien feitelijk schending van een specifieke verplichting constitueren. Dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel van toepassing is. Dit voorkomt dat voor iedere gedraging een afzonderlijke maatregel moet worden opgelegd. Dit artikel ziet niet toe op de situatie, dat belanghebbende zich na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan verwijtbaar gedrag. Dit is dan namelijk een nieuwe latere gedraging waarvan opnieuw moet worden beoordeeld of daarvoor een maatregel gerechtvaardigd is.

HOOFDSTUK 2 HET NIET NAKOMEN VAN DE VERPLICHTINGEN

Artikel 9. Indeling in categorieën

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, of daaraan zijn te relateren (artikel 9 en 10a van de wet) worden in twee categorieën onderscheiden. Hierbij is de ernst van de gedraging het onderscheidend criterium. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging concretere gevolgen heeft of kan hebben voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

In artikel 9 WWB, artikel 37 IOAW en artikel 37 IOAZ is een algemene omschrijving van de plicht tot arbeidsinschakeling opgenomen. De concrete invulling van de re-integratieverplichtingen dient zoveel mogelijk te worden afgestemd op de mogelijkheden van de individuele uitkeringsgerechtigde. Ook is in artikel 9 WWB de tegenprestatie genoemd. In artikel 9 van de verordening zijn meerdere gedragingen concreet benoemd.

De eerste categorie betreft (samengevat) de verplichting tot een actieve opstelling op de arbeidsmarkt, waaronder de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende om voldoende te solliciteren en te voldoen aan een oproep voor een (medisch) onderzoek naar de arbeidsmogelijkheden. Tot deze categorie behoren tevens gedragingen die de kans vergroten op het zonder noodzaak langer voortduren van bijstandsverlening. Het gaat hier om gedragingen die de kansen op arbeidsinschakeling verminderen. Voorbeelden van deze categorie zijn negatieve gedragingen bij sollicitaties en onvoldoende meewerken aan het opgesteld trajectplan, in het kader waarvan ook opleiding, scholing, sociale activering (als tussendoel, uiteindelijk gericht op

arbeidsinschakeling) of zorg verplicht kan worden gesteld. Ook het niet verschijnen op een oproep van het college of een reïntegratiebedrijf e.d. is niet acceptabel.

Het onvoldoende medewerken aan het opstellen, het uitvoeren of het evalueren van het plan dat voor de jongere is opgesteld valt ook onder deze categorie. Ook is opgenomen de verplichting die vanaf 2012 geldt voor jongeren, om na de melding eerst 4 weken zelf te zoeken naar betaald werk of naar mogelijkheden binnen het reguliere onderwijs. Indien de jongere hier wel enige, maar toch onvoldoende invulling aan geeft, volgt er een maatregel.

Het niet meewerken aan door of namens het college uitgevoerde projecten, waarbij van de belanghebbende als tegenprestatie voor de uitkering werkzaamheden worden verlangd, dient ook met een maatregel uit deze categorie te worden afgedaan. Bij volharding in het gedrag, wordt aansluitend weer een maatregel opgelegd.

De tweede categorie betreft het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid die voor de belanghebbende concreet beschikbaar is, alsmede door eigen toedoen tijdens de bijstandsperiode (deeltijd)arbeid niet behouden. Ook degene die bij voorbaat aangeeft dat hij niet beschikbaar wil zijn voor arbeid (terwijl hij wel de arbeidsplicht heeft) dient een maatregel uit de deze categorie te krijgen.. Ook wordt tot deze categorie gerekend het (in het geheel) niet meewerken aan een door het college aangeboden traject dat uiteindelijk gericht is op arbeidsinschakeling. Het maakt immers verschil, of een belanghebbende bijvoorbeeld incidenteel verzuimt dan wel of hij alle medewerking weigert. De uitsluiting van een maand moet de belanghebbende duidelijk maken dat de deelname aan een traject niet op vrijwillige basis geschiedt. Ook eventuele voorfasen, zoals scholing of activering, zijn uiteindelijk op arbeidsinschakeling gericht, zodat ook het meewerken daaraan van groot belang is. De jongere die in het geheel niet meewerkt aan het opstellen van een plan of die in de eerste 4 weken na de melding in het geheel geen inspanningen heeft verricht, kan het recht op uitkering geheel worden ontzegd (artikel 13, tweede lid onder d WWB). Desalniettemin kunnen er omstandigheden zijn waaronder wel gekozen wordt voor het inzetten van een uitkering, maar dan met een maatregel,

- Lid 2

Indien binnen één jaar na afdoening van een eerdere verwijtbare gedraging sprake is van een herhaling van de verwijtbare gedraging, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de maatregel. Als eerdere verwijtbare gedraging wordt die eerdere gedraging verstaan die aanleiding is geweest tot een maatregel, ook indien de maatregel wegens dringende redenen niet is geëffectueerd. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van twaalf maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de maatregel is opgelegd, bekend is gemaakt. De categorie van de gedraging is daarbij niet van belang.

Op basis van deze bepaling kan een recidivemaatregel worden toegepast. Dat kan meerdere malen. Indien de belanghebbende na een tweede verwijtbare gedraging echter wederom hetzelfde verwijtbaar gedrag vertoont (volharding), kunnen de hoogte en/of de duur van de maatregel ook individueel worden vastgesteld, waarbij ook weer gekeken zal moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de individuele omstandigheden van de betrokkene.

HOOFDSTUK 3. NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT

Artikel 10. Te laat verstrekken van gegevens

Indien een belanghebbende de voor de verlening van de bijstand van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet op tijd verstrekt, kan het college het recht op bijstand opschorten op grond van artikel 54, eerste lid WWB. artikel 17 lid 2 IOAW en artikel 17 lid 2 IOAZ). Het college geeft de cliënt vervolgens een termijn waarbinnen hij zijn verzuim kan herstellen (de zogenaamde herstelltermijn).

Wordt de gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn aan het college verstrekt, dan kan het college de bijstand stopzetten (door middel van het intrekken van het besluit tot toekenning van de uitkering). Worden de gevraagde gegevens wél binnen de herstelltermijn verstrekt, dan wordt de uitkering (als daar blijktens de ontvangen gegevens nog recht op bestaat) voortgezet, maar wordt tevens een maatregel opgelegd. Dit lid regelt de hoogte van de maatregel.

N.B. Het kan ook voorkomen dat bepaalde gevraagde gegevens niet (dus ook niet ná de herstelltermijn) aan het college worden verstrekt. In dat geval kan het college de rechtmatigheid van de

uitkering niet vaststellen. De bijstand moet dan worden geweigerd (in de situatie dat een uitkering wordt aangevraagd) of het besluit tot toekenning van de bijstand moet worden ingetrokken (bij een lopende uitkering) waarbij ook een eerdere periode kan worden herzien en ingetrokken. Het opleggen van een maatregel is dan niet aan de orde, want er resteert geen uitkeringsrecht waar die maatregel op toegepast zou moeten worden..

Artikel 11. Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met benadeling gemeente

Tweede lid

Het opleggen van een sanctie in reactie op schending van de inlichtingenplicht is in beginsel een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf. In de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude hebben de Procureurs- generaal echter richtlijnen gegeven onder welke omstandigheden ter zake van de aan de schending klevende strafrechtelijke delicten (veelal oplichting en valsheid in geschrifte) vervolging door het OM moet plaatsvinden. Per 1 januari 2009 is de bestaande Aanwijzing sociale zekerheidsfraude gewijzigd (zie Stcrt. 2008/187). Uitgangspunt is het zogenaamde 'una via'-beginsel¹. De klant wordt hetzij door de gemeente, hetzij door de strafrechter gesanctioneerd. Niet door beide. In grote lijnen komt het erop neer dat als er een redelijk vermoeden bestaat dat het benadelingsbedrag (bruto) € 10.000 of hoger is, er aangifte en vervolging door het OM dient plaats te vinden. Is er echter sprake van 'witte' fraude (door koppeling van bestanden etc. aan het licht gebracht), dan is de gemeente primair verantwoordelijk tot een benadelingsbedrag van € 35.000. Is de benadeling groter dan is altijd het OM aan zet. Dat geldt ook voor gevallen waarin er geen uitkeringsrelatie meer bestaat en dus geen maatregel meer kan worden toegepast. Van een maatregel wordt afgezien als inmiddels vervolging is ingesteld door het OM of als een schikking is getroffen. In dergelijke situaties is een maatregel niet meer opportuun.

HOOFDSTUK 4. OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN MAATREGEL

Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen

Eerste lid

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel wordt beschouwd. Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag worden onderscheiden:

- a. verbaal geweld (schelden);
- b. discriminatie;
- c. intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- d. zaakgericht fysiek geweld (vernielingen); e. mensgericht fysiek geweld;
- f. combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad. In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen instrumenteel geweld en frustratiegeweld. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie.

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het college legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie. Hierbij kan de ambtenaar gebruik maken van het adres van de gemeente.

Tweede lid

In lid 2 is vastgelegd dat evenals bij andere vormen van verwijtbaar gedrag soms een waarschuwing op zijn plaats kan zijn en gegeven kan worden.

Derde lid

In het derde lid komt tot uitdrukking dat recidive een reden kan zijn de maatregel te verhogen. Wel geldt daarbij dat binnen een maand de uitsluiting van het werkleeraanbod/re-integratie heroverwogen

---

¹ Het una via-beginsel bepaalt dat zodra een bestuurlijke boete is opgelegd strafvervolging ter zake van hetzelfde feit niet meer mogelijk is. Omgekeerd bepaalt het una via-beginsel dat een bestuurlijke boete ter zake van dat feit niet meer opgelegd kan worden als een strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting een aanvang heeft genomen, dan wel het recht tot strafvervolging is vervallen omdat belanghebbende aan de hem gestelde voorwaarden heeft voldaan (transactie).

moet worden, vanwege de grote consequenties en gelet op het belang van duurzame arbeidsparticipatie.

Artikel 13. hardheidsclausule
Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 14 slotbepalingen
Dit artikel spreekt voor zich.